

پرسی های چهارگزینه ای

{ ادبیات فارسی }

تیزهوشان

پایه هفتم

سروش هشتم (تیزهوشان شهید بهشتی)

HashtomNews.mihanblog.com

درس اول.....(زنگ آفرینش)

۱- بیت زیر از چند جمله تشکیل شده است؟

«ای نام تو بهترین سرآغاز بی نام تو نامه کی کنم باز؟»

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲- کدام بیت با سایر ابیات ارتباط معنایی کمتری دارد؟

- ۱) ای کارگشای هر که هستند نام تو، کلید هر چه بستند
- ۲) هم قصه‌ی ناموده دانی هم نامه‌ی نانوشته، خوانی
- ۳) ای یاد تو، مونس روانم جز نام تو، نیست بر زبانم
- ۴) از ظلمت خود رهایی‌ام ده با نور خود آشنایی‌ام ده

۳- کدام گزینه، دربارهٔ بیت زیر نادرست است؟

«هم تو، به عنایت الهی آنجا، قدم رسان که خواهی»

۱) جملهٔ خبری (۲) جملهٔ امری (۳) جملهٔ عاطفی (۴) تو ← نهاد

۴- معنی واژه‌های «متعبّد - مصحف - طفولیت - طایفه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) شکرگزار، قرآن، خردسالی، گروه
- ۲) عبادت کننده، کتاب دعا، کودکی، دسته
- ۳) شکرگزار، مفاتیح الجنان، کودکی، عدّه
- ۴) عبادت کننده، قرآن، نوزادی، بزرگان

۵- در عبارت زیر منظور از «بنیایی» چیست؟

«دانایی ده که از راه نیفتیم، بنیایی ده تا در چاه نیفتیم.»

- ۱) توانایی و قدرت
- ۲) بینش و آگاهی
- ۳) نور و روشنایی
- ۴) هوشیاری و دقت

۶- مفهوم بیت «جهان، جمله فروغ روی حق دان / حق اندر وی ز پیدایی است پنهان» از کدام بیت دریافت می شود؟

- (۱) آرزو های دو عالم دستگاه
(۲) می رود صبح و اشارت می کند
(۳) سراسر جمله عالم پر ز عشق است
(۴) به دریا بنگرم دریا تو بینم
- از کفِ خاکم غباری بیش نیست
کاین گلستان خنده‌واری بیش نیست
ولی عشق حقیقی با خدا کو؟
به صحرا بنگرم صحرا تو بینم

۷- «در پوستیم خلق افتادن» کنایه از:

- (۱) با مردم درگیر شدن
(۲) غیبت کردن
(۳) مردم را نادیده گرفتن
(۴) فریاد کشیدن بر سر مردم

۸- کدام آرایه در عبارت زیر وجود ندارد؟

«دانایی ده که از راه نیفتیم، بینایی ده تا در چاه نیفتیم، دست گیر که دست آویز نداریم.»

- (۱) تشبیه (۲) کنایه (۳) تضاد (۴) مراعات نظیر

۹- رابطه واژه های کدام گزینه با هم فرق دارند؟

- (۱) طایفه، طوایف، طیف
(۲) خلق، مخلوق، خلقت
(۳) طفل، اطفال، طفولیت
(۴) مغفل، غافل، اغفال

۱۰- آرایه مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) ای کارگشای هرچه هستند
(۲) ای هست کن اساس هستی
(۳) هم تو به عنایت الهی
(۴) از ظلمت خود رهایی ام ده
- نام تو کلید هرچه بستند (تشبیه)
کوتاه ز درت دراز دستی (کنایه)
آنجا قدمم رسان که خواهی (تشخیص)
با نور خود آشنایی ام ده (تضاد)

۱۱- بیت زیر از چند جمله تشکیل شده است؟

«سُنبله با یاسمن، گفت: «سلامٌ علیک»
گفت: «علیک السلام، در چمن آی ای فتا»

(۱) دو (۲) سه (۳) شش (۴) پنج

۱۲- از نظر آرایه ادبی، کدام گزینه مثل بقیه نیست؟

(۱) فریادا بلند (۲) فریاد روزگار (۳) دست عقل (۴) چشم خرد

۱۳- کدام اثر از نظامی گنجوی نیست؟

(۱) خسرو و شیرین (۲) لیلی و مجنون (۳) هفت پیکر (۴) کشف الاسرار

۱۴- در کدام گزینه غلط املائی وجود دارد؟

(۱) ای هست کن اساس هستی (۲) هم تو به عنایت اللهی
(۳) از ظلمت خود رهایی ام ده (۴) باری گرانقدر که هر پشت را خورد می کند

۱۵- منظور از مصراع دوم بیت زیر چیست؟

« با خودش زیر لب چنین می گفت: آرزوهایتان چه رنگین است! »

(۱) خیال پردازی بسیار (۲) آرزوهای بی مورد
(۳) آرزوهای زیبا و گوناگون (۴) خیالات دست نیافتنی

درسی دوم.....(چشمه معرفت)

۱- در عبارت زیر چند واژه غیرساده وجود دارد؟

«در یکی از سال های نوجوانی که کنجکاوی خستگی ناپذیری داشتم، برای فراگرفتن و فهمیدن و به ویژه برای کشف کردن، به طبیعت روستا سر زدم.»

(۱) سه (۲) چهار (۳) شش (۴) هفت

۲- در بیت زیر، ضمیر شخصی در چه نقشی به کار رفته است؟

«برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری است معرفت کردگار»

(۱) نهاد (۲) مفعول (۳) مضاف الیه (۴) متمم

۳- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«وقت فکر کردن نبود. آزاد نباید می ماند. دندان بر دندان می سایید.»

(۱) وقت فکر کردن نبود ← گزاره (۲) نباید می ماند ← گزاره

(۳) دندان ← نهاد (۴) دندان بر دندان می سایید ← گزاره

۴- نوع جمله های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«صدای گرگ لحظه ای خفه شد آزاد بی حال بر زمین افتاد کژال گفت: خاکت بر سر، آزاد گفت: آرام گیر»

(۱) خبری - خبری - خبری - عاطفی - خبری - امری

(۲) خبری - خبری - پرسشی - عاطفی - پرسشی - امری

(۳) خبری - پرسشی - خبری - امری - پرسشی - امری

(۴) خبری - عاطفی - خبری - عاطفی - خبری - عاطفی

۵- با توجه به عبارت زیر، کدام واژه نهاد است؟

«جیغ زنان و مویه کنان، راه رفته را برگشت. دشت را یک پارچه صدای نفس نفس زدن های گرگ و آزاد پر کرده بود.»

(۱) یک پارچه (۲) جیغ زنان و مویه کنان

(۳) نفس نفس زدن ها (۴) صدا

۶- در کدام گزینه رابطه دو واژه، مترادف است؟

(۱) لطیف و خنک (۲) عظمت و جلال

(۳) چشمه و آب (۴) امید و علاقه

۷- معنی واژه های مشخص شده دو بیت زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

این درختانند هم چون خاکیان دست بر کرده اند از خاکدان

با زبان سبز و با دست دراز از ضمیر خاک می گویند راز

(۱) دراز کردن، جنگل ها، درون (۲) بلند کردن، زمین، درون

(۳) گرفتن، موجودات زمینی، باطن (۴) گرفتن، زمین، باطن

۸- کدام بیت با بقیه ارتباط معنایی ندارد؟

(۱) برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

(۲) به نزد آن که جانش در تجلی است همه عالم، کتاب حق تعالی است

(۳) مدعی خواست که آید به تماشاگاه راز دست غیب آمد و بر سینۀ نامحرم زد

(۴) این همه عکس می و نقش نگارین که نمود یک فروغ رخ ساقی است که در جام افتاد

۹- «مویه کردن» یعنی:

(۱) ناله کردن (۲) گریه کردن (۳) فریادزدن (۴) ترسیدن

۱۰- کدام آرایه ادبی در دو بیت زیر وجود ندارد؟

این درختانند هم چون خاکیان دست بر کرده اند از خاکدان

با زبان سبز و با دست دراز از ضمیر خاک می گویند راز

(۱) تشبیه (۲) تشخیص (۳) مراعات نظیر (۴) تضاد

۱۱- عبارت زیر معرف کیست؟

«وی در شیراز دیده به جهان گشود. در زمینه ادبیات کودک و نوجوان آثاری پدید آورد. «باغچه توی گلدان» و «به هوای گل سرخ» از آثار اوست.»

(۱) غلامعلی حدادعادل (۲) طاهره ایبند (۳) نادر ابراهیمی (۴) پروین دولت آبادی

۱۲- در بیت زیر کدام جمله بیشتر به کار رفته است؟

گفت: «دیناری بده پنهان و خود را وارهان» گفت: «کار شرع، کار درهم و دینار نیست»

(۱) امری (۲) عاطفی (۳) پرسشی (۴) خبری

۱۳- در کدام بیت تشبیه وجود دارد؟

(۱) باز بانگی از نیستان می رسد غم به دادِ غم پرستان می رسد

(۲) عاشقان رفتند از این صحرا خموش بر نیامد از دل تنگی خروش

(۳) آن نفس کز این شب نومیدوار برگشاید خنده‌ی خورشیدوار

(۴) دردها را سر به سر انباشتند انتظار سینه‌ی ما داشتند

۱۴- کتاب «کویر» از چه کسی است؟

(۱) دکتر زرین کوب (۲) دکتر شریعتی

(۳) دکتر امین پور (۴) محمد جواد محبت

درسی سوم.....(نسل آینده ساز)

۱- در بیت زیر کدام واژه مسند است؟

«دانه ها چون در زمین پنهان شود سر آن سرسبزی بستان شود»

(۱) دانه ها - سر (۲) پنهان - بستان (۳) پنهان - سرسبزی (۴) دانه ها - بستان

۲- با توجه به عبارت زیر نقش دستوری کدام واژه نادرست است؟

«من قبول نمی کنم حرف ها و تحلیل های کسانی را که گاهی در برخی از مطبوعات یا رسانه ها از انحراف نسل جوان سخن می گویند.»

(۱) حرف ها ← مفعول (۲) تحلیل ها ← مفعول

(۳) انحراف ← متمم (۴) سخن ← مُسند

۳- معنای چند واژه در مقابل آن نادرست نوشته شده است؟

«مطبوعات: روزنامه ها - صلاح: درستی - شعور: درک و فهم - همت: تلاش - غیرت: ناراحتی - هیئت: دسته - مقتدر: توانا - والا: برتر»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴- جمله «آینده با حرف ساخته نمی شود» معادل کدام ضرب المثل است؟

(۱) نابرده رنج گنج میسر نمی شود (۲) کار نیکو کردن از پر کردن است

(۳) به عمل کار برآید به سخندانی نیست (۴) مزد آن گرفت جان برادر که کار کرد

۵- کدام بیت با بقیه ارتباط معنایی ندارد؟

(۱) تا توانی پیش کس مگشای راز بر کسی این در مکن زنهار، باز

(۲) آن به که نظر باشد و گفتار نباشد تا مدّعی اندر پس دیوار نباشد

(۳) گفت پیغمبر: «هر آن کو سر نهفت زود گردد با مراد خویش جفت»

۴) زبان به خاموشی از حرف یار نتوان بست به قفل غنچه در نوبهار نتوان بست

۶- در کدام گزینه کنایه وجود دارد؟

- ۱) بر کسی این در مکن زنهار باز
۲) آن مرادت زودتر حاصل شود
۳) سیر آن سرسبزی بستان شود
۴) زود گردد با مراد خویش جفت

۷- در گروه کلمات زیر، چند غلط املایی وجود دارد؟

(استعداد و قابلیت) (اهل تحقیق) (مشاهده کردن چیزی) (به هیچ وجه) (سلاح و پرهیزگاری) (صداقت و راستگویی) (اعتراف کردن) (همت و غیرت) (عوایل سال) (هیئت جهانی) (بحمدالله)

- ۱) یک
۲) دو
۳) سه
۴) چهار

۸- کدام آرایه از عبارت زیر دریافت نمی شود؟

«به شما جوانان به عنوان فرزندان عزیز و پاره های دل این ملت می گویم؛ عزیزان من! کار کنید. امروز دشمنان نمی خواهند دانشگاه و درس و مدرسه و معلّم باشد.»

- ۱) تشبیه
۲) کنایه
۳) مراعات نظیر
۴) تضاد

۹- در دو بیت زیر به ترتیب چند جمله و چند فعل وجود دارد؟

از گفته‌ی ناکرده و بیهوده چه حاصل کردار نکو کن که نه سودیست ز گفتار

آسان گذرد گر شب و روز و مه و سالت روز عمل و مزد بود کار تو دشوار

- ۱) چهار - سه
۲) سه - دو

- ۳) شش - پنج
۴) پنج - چهار

۱۰- بن مضارع «سوختن» و «ساختن» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) سوز - ساخت
۲) ساز - سوز
۳) سوخت - ساخت
۴) سوز - ساز

درس چهارم.....(با بهاری که می رسد از راه)

۱- در کدام گزینه نهاد وجود ندارد؟

(۱) بر درختی شکوفه ای خندید (۲) باز چشم جوانه ای وا شد

(۳) آسمان، مثل یک تبسم شد (۴) مثل یک شاخه گل، جوانه بزن

۲- ضمیر شخصی پیوسته، در مصراع «هست وقت شکفتنت امروز» به چه صورتی به کار رفته است؟

(۱) نهاد (۲) مفعول (۳) مضاف الیه (۴) متمم

۳- در بیت «با بهاری که می رسد از راه / سبز شو، تازه شو، بهاری شو» چند مسند به کار رفته است؟

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک

۴- در کدام گزینه واژه غیر ساده وجود ندارد؟

(۱) روشن و گرم و زندگی پرداز (۲) آسمان مثل یک تبسم شد

(۳) باز چشم جوانه ای وا شد (۴) هر چه سرما هر چه دل سردی

۵- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) خستگی (خسته+ی) (۲) زندگی (زنده+ی)

(۳) شگفتی (شگفته+ی) (۴) آهستگی (آهسته+ی)

۶- در عبارت زیر واژه های مشخص شده، چه نقشی دارند؟

«می توانیم از لحظه های زندگی لذت ببریم و جویبار باصفا و زلال و گوارای زندگی را گل آلود نسازیم.»

(۱) نهاد - صفت - مفعول - متمم (۲) متمم - مضاف الیه - مفعول - صفت

(۳) مفعول - متمم - نهاد - صفت (۴) متمم - مضاف الیه - نهاد - متمم

۷- معنای کدام واژه نادرست است؟

۱) معمولاً: به طور رایج

۲) وابستگی: به کسی نیازمند بودن

۳) پسندیده: خوش آیند

۴) دلنشین: زیبا

۸- مفهوم ضرب المثل «خود را بشناس تا خدا را بشناسی» از کدام بیت دریافت می شود؟

۱) علم، بال است مرغ جانت را

بر سپهر او برد روانت را

۲) نیست آب حیات جز دانش

نیست باب نجات جز دانش

۳) دل بی علم، چشم بی نورست

مرد نادان ز مردمی دورست

۴) آن چه در علم بیش می باید

دانش ذات خویش می باید

۹- «دوست خوب کیمیا است.» یعنی:

۱) دوست خوب، قابل اطمینان است

۲) دوست خوب، دوست داشتنی است

۳) دوست خوب، قدرتمند است

۴) دوست خوب، کمیاب و باارزش است

۱۰- کدام آرایه ادبی در عبارت زیر وجود ندارد؟

«دوران نوجوانی که اکنون، کنار دروازه اش ایستاده ای و به تو خوش آمد می گوید، دوران شور و شوق و

شکوفایی است.»

۱) تکرار

۲) مراعات نظیر

۳) تشخیص

۴) تضاد

۱۱- در کدام گزینه غلط املائی بیشتری وجود دارد؟

۱) شوق رهایی - معمولاً - حسرت و آح - انتقال از کودکی

۲) دوره شبیه به رؤیا - کم حوصله گی - دل خوری بیهوده

۳) لذت لحظه ها - زلال و گوارا - نشات و شادی

۴) تفکر و تعمّل - آراستگی و پاکیزگی - بصیرت و آگاهی

درس پنجم.....(قلب کوچکم را به چه کسی بدهم؟)

۱- در کدام گزینه فعل گذرا به مفعول (متعدی) وجود ندارد؟

- (۱) دشمن را از خاک ما انداختند بیرون (۲) عموی پدرم خیلی خیلی پول دار است
(۳) حالا دیگر قلبم، بیمارستان داشت (۴) همهٔ معلم‌ها بچه‌ها را دوست دارند

۲- در بیت «این زندگی حلال کسانی که همچو سرو / آزاد زیست کرده و آزاد می روند» بر چه مفهومی تأکید شده است؟

- (۱) بخشندگی (۲) وارستگی (۳) بلندقامتی (۴) آزاد بودن

۳- در بیت سوال قبل کدام آرایه به کار نرفته است؟

- (۱) نماد (۲) تضاد (۳) تشبیه (۴) تشخیص

۴- کدام کتاب از نادر ابراهیمی نیست؟

- (۱) کلاغ‌ها (۲) دور از خانه
(۳) قصه‌های ریحانه خانم (۴) به هوای گل سرخ

۵- در کدام گزینه تمام فعل‌های به کار رفته لازم (ناگذر) است؟

- (۱) شد، است، ایستاد (۲) رفت، آمد، خورد
(۳) چرخید، دوید، افتاد (۴) بود، گفت، دید

۶- در کدام گزینه فعل ناگذر وجود ندارد؟

- (۱) جاده جاده، می دود، چشم‌ها من هنوز
(۲) جاده، خسته شد، نشست، من هنوز می دوم
(۳) جاده جاده رفته ام، تا غروب‌های دور
(۴) هم نامه‌ی نا نوشته خوانی

درس ششم.....(علم زندگانی)

۱- در بیت «من اینجا چون نگهبانم تو چون گنج / تو را آسودگی باید مرا رنج» چند متمم وجود دارد؟

یک (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴)

۲- در کدام گزینه، ضمیر شخصی پیوسته (متصل) به کار رفته است؟

(۱) ببايد هر دو پا محکم نهادن (۲) هجوم فتنه های آسمانی

(۳) نگشت آسایشم یک لحظه دمساز (۴) گهی از گربه ترسیدم گه از باز

۳- «نهاد»، «مفعول» و «متمم» بیت زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«هجوم فتنه های آسمانی مرا آموخت علم زندگانی»

(۱) هجوم، من (مرا)، علم (۲) فتنه های آسمانی، علم زندگانی، من (مرا)

(۳) علم زندگانی، هجوم فتنه ها، من (مرا) (۴) هجوم، علم زندگانی، من (مرا)

۴- «مسند» بین «نگردد شاخک بی بن برومند / ز تو سعی و عمل باید ز من پند» کدام است؟

(۱) برومند (۲) سعی و عمل (۳) شاخک (۴) بی بن

۵- معنی و مفهوم کدام گزینه با بقیه فرق دارد؟

(۱) شدش گیتی به پیش چشم تاریک (۲) ز رنج خستگی درماند در راه

(۳) فتاد از پای، کرد از عجز فریاد (۴) هنوزت نوبت خواب است و آرام

۶- اگر بیت زیر آغاز یک شعر چهارده بیتی باشد، آن شعر در چه قالبی سروده نشده است؟

«کبوتر بچه ای با شوق پرواز به جرئت کرد روزی بال و پر باز»

(۱) غزل (۲) چهارپاره (۳) قطعه (۴) مثنوی

۷- در کدام گزینه مترادف وجود ندارد؟

۱) شط و دریا

۲) مستجاب و برآورده شدن

۳) مقام و درجه

۴) اولیا و عارفان

۸- در بیت «ای خواهشی که خواستنی تر ز پاسخی / با تو چون پرسشی چه نیازی جواب را؟» چند متمم به کار رفته است؟

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۹- کدام فعل به متمم نیاز دارد تا معنی جمله کامل شود؟

۱) شد (۲) دید (۳) است (۴) گنجید

۱۰- در کدام گزینه ترتیب اجزای جمله رعایت شده است؟

۱) گشت از علم و ادب، مذهب اسلام، عیان

۲) گرچه در کسب هنر، رنج و تعب (=سختی) می باید.

۳) خاطرت یک سره از رنج و غم آزاد شود.

۴) روح را لذت تفریح و طرب می باید.

درس هفتم.....(زندگی همین لحظه هاست)

۱- با توجه به عبارت زیر کدام گزینه نادرست است؟

«عمر حقیقی ما را، شناسنامه ما تعیین نمی کند. زیستن و زندگی زیبا، تنها همان فرصت هایی است که با رفتارهای زیبا و کارهای بزرگ می گذرد.»

(۱) عمر حقیقی ← مفعول (۲) همان فرصت ها ← نهاد

(۳) رفتارها ← متمم (۴) کارهای بزرگ ← وصفی

۲- بن مضارع کدام واژه نادرست است؟

(۱) ورزیدن ← ورز (۲) بخشیدن ← بخشا

(۳) پرداختن ← پرداز (۴) باختن ← باز

۳- معنی کدام واژه نادرست است؟

(۱) تردید: شک (۲) اثنا: پایان (۳) گویی: انگار (۴) دل آزرده: ناراحت

۴- «حک شده بود» یعنی:

(۱) اثر گذاشته شده بود (۲) تراشیده شده بود

(۳) صاف شده بود (۴) کاسته شده بود

۵- بیت «با زبان عقربک می گفت عمر / می روم بشنو صدای پای من» بر چه مفهومی تأکید دارد؟

(۱) بی وفایی عمر (۲) گذشت عمر (۳) نابودی انسان (۴) بی ثمری عمر

۶- منظور از «شناسنامه» در عبارت «عمر حقیقی ما را، شناسنامه ما تعیین نمی کند.» چیست؟

(۱) زمان مادّی (۲) سعی و تلاش (۳) روزهای معنوی (۴) امید و آرزو

۷- معنی کنایی کدام گزینه نادرست است؟

(۱) از کوره در رفتن: خشکگین شدن

۲) از زبان افتادن: توانایی صحبت نداشتن

۳) آب سرد ریختن بر سر کسی: از خواب بیدار شدن

۴) پر زدن دل: خوشحال شدن

۸- آرایهٔ مقابل کدام گزینه نادرست است؟

۱) با زبان عقربک می گفت عمر ← تشخیص

۲) زندگی به خوردن و خفتن و راه رفتن نیست ← مراعات نظیر

۳) حالی خوش باش و عمر بر باد مکن ← تشبیه

۴) می گویند وقت طلاست ← تشبیه

۹- همه آرایه ها در جملهٔ «فرصت ها مثل گذشتن ابرها می گذرند.» وجود دارند به جز .....

۱) تشبیه   ۲) تشخیص   ۳) کنایه   ۴) شبکه معنایی

۱۰- هم خانواده در کدام گزینه نادرست است؟

۱) مجموعه - جامع - مجموع   ۲) اوقات - واقف - وقت

۳) مصرف - مصارف - صرف   ۴) اعظم - تعظیم - معظّم

۱۱- دو واژه کدام گزینه با هم تناسب ندارند؟

۱) دریا و ماهی   ۲) کوه و دشت   ۳) قامت و رعنا   ۴) صبح و امید

طراح: HashtomNews.mihanblog.com